

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

**‘Το φύλο...Αλλάζει!
Έρευνα, Θεωρία και Πολιτική της Έμφυλης Πραγματικότητας στον 21^ο
αιώνα’**

**Ιούνιος 2 – 3, 2005
Πάντειο Πανεπιστήμιο
Αθήνα, Ελλάδα**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

Χρυσούλα Στέκα, Δρ., Ιατρική Σχολή Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φαρμακοποιός.

Γυναικεία κατάθλιψη: μύθος ή πραγματικότητα;

Η κατάθλιψη έχει αναγνωριστεί ως κλινικό σύνδρομο εδώ και περισσότερα από 2000 χρόνια. Τα τελευταία χρόνια έχει λάβει διαστάσεις επιδημίας τόσο στον ανεπτυγμένο όσο και στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Σύμφωνα με πρόσφατα επιδημιολογικά δεδομένα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ένας στους είκοσι ανθρώπους ανά τον κόσμο πάσχει από σοβαρή κατάθλιψη. Παραμένουν, ωστόσο, πολλά αναπάντητα ερωτήματα που αφορούν τον ορισμό, την αιτιολογία, τη φύση και την ταξινόμηση της κατάθλιψης.

Εδώ και πολλά χρόνια ιατροί και ερευνητές αναγνωρίζουν υψηλά ποσοστά κατάθλιψης στις γυναίκες, σχεδόν διπλάσια των αντρών, και προσεγγίζουν το θέμα από πολλές και διαφορετικές πλευρές. Οι τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις αναγάγουν την κατάθλιψη σε βιολογικά, ψυχολογικά, συμπεριφεριολογικά και κοινωνιολογικά μοντέλα κατανόησης, τα οποία χρησιμοποιούνται συχνά με άκριτο και μονομερή τρόπο από τους ειδικούς. Οι ιατροί συχνά αποπροσωποποιούν την ψυχική διαταραχή, απο-βιογραφικοποιούν τα συμπτώματα χωρίς να θίγουν τις σχέσεις μέσα στην οικογένεια, την εργασία ή την κοινωνία γενικότερα. Παραγνωρίζουν εκείνους τους κοινωνικούς παράγοντες που διαμορφώνουν την ψυχοπαθολογική εικόνα των γυναικών στη συγκεκριμένη κάθε φορά ιστορική στιγμή, ακυρώνοντας έτσι την αξιοπιστία των ψυχιατρικών διαγνώσεων.

Γεννάται όμως ένα θεμελιακό ερώτημα: τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της γυναικείας κατάθλιψης καθορίζονται και σε ποιο βαθμό από τις βιολογικές διαφορές μεταξύ αντρών και γυναικών ή μεταξύ των νέων και ηλικιωμένων γυναικών, των γυναικών στις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες; Η σχετική φιλολογία αναφέρεται με λεπτομέρειες στα χαρακτηριστικά της γυναικείας κατάθλιψης και πολύ λίγο στα διακριτά χαρακτηριστικά της αντρικής κατάθλιψης. Η υπόθεση ότι η αναπαραγωγική βιολογία των γυναικών έχει κεντρικό

ρόλο στην εμφάνιση κατάθλιψης είναι λίαν απλουστευτική. Από την άλλη, η έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας στα θέματα φύλου, από την πλευρά των ειδικών, έχει δώσει πολιτική διάσταση σε μεγάλο μέρος φεμινιστικών προσεγγίσεων πάνω στην κατάθλιψη των γυναικών.

Σε αυτήν την εργασία εξετάζεται μια πολυπαραγοντική αιτιότητα στην ερμηνεία της κατάθλιψης. Υποστηρίζεται, πως πολλές είναι εκείνες οι παράμετροι- κοινωνικές, πολιτισμικές, γενετικές κ.ά.- που συνωμοτούν στην εμφάνιση της κατάθλιψης στις γυναίκες, όπως και στους άντρες. Στόχος είναι να συμβάλουμε στην καλύτερη κατανόηση και εκτίμηση αυτού του κοινωνικού φαινομένου.